

Manifest za mentalno zdravlje i dobrobit istraživača

Translated by Staša Skenžić and Dario Lečić

Glavne odrednice

[ReMO COST Action](#) je mreža zainteresiranih stručnjaka na svim razinama istraživačke zajednice, čija je namjera baviti se mentalnim zdravljem i dobrobiti unutar akademske zajednice. Na široku rasprostranjenost problema u vezi s mentalnim zdravljem među znanstvenicima upućuje postojeća stručna literatura, politike EU-a¹ i drugi izvori². Hvatanje u koštac s ovim problemom zahtijeva sustavno djelovanje na svim razinama: makro-, mezo- i mikro-razini. Konkretno, cilj mreže ReMO je stvoriti institucionalno okruženje koje neguje mentalno zdravlje i dobrobit, smanjuje predrasude o mentalnom zdravlju i osnažuje istraživače u pogledu dobrobiti na poslu. Glavne preporuke ovog Manifesta sažete su na sljedeći način:

1. Na makro-razini: Aktivni dijalog svih relevantnih zainteresiranih strana; sustavno i strukturirano prikupljanje podataka na kojima se temelji donošenje političkih odluka; širenje najsuvremenijih podataka i alata u vezi s mentalnim zdravljem, kao i revizija sustava akademskog nagrađivanja.
2. Na mezo-razini: Prepoznavanje problema u vezi s mentalnim zdravljem i dobrobiti; razmjena iskustva između institucija; razvoj pravedne i personalizirane procjene uspješnosti istraživanja; njegovanje dobrobiti u profesionalnom razvoju doktoranada i zaposlenika, potpora inicijativama za uvođenje promjena na organizacijskoj razini.
3. Na mikro-razini: Potpora inicijativama na lokalnoj razini; akcije potpore među kolegama; trening i upravljanje karijerom usmjereni na osobu; prikupljanje podataka iz osobnog iskustva.

ReMO će ostvariti ove ciljeve na sljedeće načine: I) uspostavljanjem foruma za raspravu na globalnoj razini; II) stvaranjem otvorenog informacijskog centra i III) pokretanjem *Programa ambasadora dobrobiti istraživača*.

Kriza mentalnog zdravlja i dobrobiti u području istraživanja

U proteklom desetljeću institucije kao što su Svjetska zdravstvena organizacija (SZO/WHO), Međunarodna organizacija rada (MOR/ILO) i Europska komisija (EK/EC) posebno su apelirale na vlade i organizacije da uvrste mentalno zdravlje i dobrobit među svoje glavne prioritete³. U usporedbi s različitim skupinama zanimanja, akademska zanimanja svrstavaju se među skupine s najvišim stupnjem uobičajenih mentalnih poremećaja: procjenjuje se da su najčešći psihološki poremećaji prisutni kod otprilike 32% – 42% akademske populacije i studenata poslijediplomskih studija u usporedbi s općom populaciji, gdje je taj udio približno 19%⁴.

¹ Zaključci Vijeća „Deepening the European Research Area: Providing researchers with attractive and sustainable careers and working conditions and making brain circulation a reality“,

<https://www.consilium.europa.eu/media/49980/st09138-en21.pdf>, Datum pristupa: 29. rujna 2021.

² OECD. (2021). Reducing the precarity of academic research careers. <https://doi.org/10.1787/0f8bd468-en>

³ WHO Healthy Workplace Framework and Model (2010)

https://www.who.int/occupational_health/healthy_workplace_framework.pdf, Last accessed: 29 September 2021

ILO Mental Health in the workplace (2010), https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---ifp_skills/documents/publication/wcms_108221.pdf, Datum pristupa: 29. rujna 2021.

⁴ Levecque, K., et.al. (2017). Work organization and mental health problems in PhD students. *Research Policy*, 46(4), 868-879, <https://doi.org/10.1016/j.respol.2017.02.008>; Guthrie, S., et.al., Understanding mental health in the research environment: A Rapid Evidence Assessment. Santa Monica, CA: RAND Corporation, 2017.

Postizanje dobrobiti akademske populacije zahtijeva više od jednostavnog upravljanja stresnim uvjetima na poslu i nošenja s iznimnom konkurencijom s kojom se istraživači suočavaju. Posebno je stresna izloženost toksičnom radnom okruženju i specifičnim uvjetima rada, što negativno utječe na mentalnu dobrobit pojedinaca iz akademske sredine⁵. Štoviše, uvjeti rada, prisilna mobilnost, kao i nemogućnost dobivanja ugovora na neodređeno imaju znatan utjecaj na to kako istraživači doživljavaju svoj posao⁶. Ovi izazovi mogu biti pogoršani nedostatkom financijskih sredstava za istraživanja, nedovoljnim priznavanjem rada studenata doktorskih studija i neizvjesnošću istraživačke karijere⁷. Štoviše, postoje samo oskudni i djelomični podaci o tome koje su prakse uspješne, a postojeći kapaciteti za razmjenu najboljih praksi su ograničeni.

Kako bi se reagiralo na postojeće stanje, 234 člana (predstavljajući 34 europske zemlje) Opservatorija mentalnog zdravlja istraživača u okviru ReMO COST Akcije (*Researcher Mental Health Observatory*)⁸ pozivaju na rješavanje ovih problema. Mreža ReMO jedna je od prvih koordiniranih europskih inicijativa temeljenih na dokazima koja se bavi problemima mentalnog zdravlja i dobrobiti u akademskoj zajednici, koja nastoji razumjeti sljedeće: a) kako se mentalno zdravlje i dobrobit u području istraživanja mogu okarakterizirati i poboljšati; b) kako procijeniti utjecaj mentalnog zdravlja i dobrobiti na istraživače i c) kako učinkovito razmjenjivati prakse utemeljene na podacima i stvoriti koordiniranu zajednicu praktičnih stručnjaka koji će biti na raspolaganju istraživačkoj zajednici.

U ovom javnom proglasu posebno se zalažemo za konkretno djelovanje na makro-razini (sustav istraživanja), mezo-razini (institucionalni kontekst), kao i mikro-razini (pojedinačne i male zajednice). Nužno je razumjeti kako se mentalno zdravlje i dobrobit mogu najbolje njegovati i održavati, kako bi se poticalo zdravo i dostojanstveno radno okruženje koje omogućava postizanje temeljnih pokazatelja uspješnosti koji olakšavaju kako individualno tako i kolektivno traganje za dobrobiti i mentalnim zdravljem. Preporuke u ovome Manifestu stvorene su iscrpnim konzultacijama članova COST akcije koji su izrazili svoja stajališta u sklopu triju radnih grupa (WG) na svakoj od spomenutih razina.

https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR2022.html, Datum pristupa: 29. rujna 2021.; Barry, K. M., et al. (2018). Psychological health of doctoral candidates, study-related challenges and perceived performance. *Higher Education Research & Development*, 37(3), 468-483, <https://doi.org/10.1080/07294360.2018.1425979>; Garcia-Williams, A. G., et al. (2014). Mental health and suicidal behavior among graduate students. *Academic psychiatry*, 38(5), 554-560, <https://doi.org/10.1007/s40596-014-0041-y>

⁵ Mattijssen, L. M. S., Bergmans, J. E., van der Weijden, I. C. M., & Teelken, J. C. (2021). In the eye of the storm: The mental health situation of PhD candidates. *Perspectives on Medical Education*, 10(2), 71–72, <https://doi.org/10.1007/s40037-020-00639-4>; Satinsky, E. N., Kimura, T., Kiang, M. V., Abebe, R., Cunningham, S., Lee, H., Lin, X., Liu, C. H., Rudan, I., Sen, S., Tomlinson, M., Yaver, M., & Tsai, A. C. (2021). Systematic review and meta-analysis of depression, anxiety, and suicidal ideation among Ph.D. students. *Scientific Reports*, 11(1), 14370, <https://doi.org/10.1038/s41598-021-93687-7>

⁶ Olsthoorn, L. H. M., Heckmann, L. A., Filippi, A., Vieira, R. M., Varanasi, R. S., Lasser, J., Bäuerle, F. Zeis, P., & Schulte-Sasse, R. (2020). Max Planck Phdnet Survey 2019 Report. Max Planck PhdNet, https://www.phdnet.mpg.de/145345/PhDnet_Survey_Report_2019.pdf, Last accessed: 29 September 2021

⁷ Centre for Strategy & Evaluation Services LLP (CSES), Directorate-General for Research and Innovation (European Commission), Whittle, M., & Rampton, J. (2020). Towards a 2030 vision on the future of universities in Europe. Publications Office of the European Union, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/510530>

⁸ CA19117 - Researcher Mental Health Action financiran je u okviru programa COST (European Cooperation in Science and Technology) u razdoblju od 1. studenoga 2020. – 31. listopada 2024., <https://www.cost.eu/actions/CA19117/>

Poziv za transformaciju ekosustava istraživanja u korist mentalnog zdravlja i dobrobiti

Ekosustav istraživanja je kontekst na razini politika, koji postavlja vanjski okvir istraživačkim institucijama i istraživačima. Sadašnje prakse, kao što su financiranje istraživanja, uvjeti zapošljavanja (uključujući mirovinsko i socijalno osiguranje), kao i zakonodavstvo o useljavanju, čine osnovu institucionalnog iskorištavanja istraživača na početku karijere⁹. Čak i u dobro financiranim sustavima nacionalnih istraživanja, prevlast kratkoročnog financiranja temeljenog na projektima dovodi do izrazite neravnoteže između rada na određeno vrijeme i rada na neodređeno vrijeme¹⁰. Kao rezultat toga, posebno u početnim fazama akademske karijere, prije i poslije stjecanja doktorata znanosti, istraživači se često nalaze na vrlo stresnoj dionici svoje karijere, a to utječe na kvalitetu njihova znanstvenog rada kao i na njihovo mentalno zdravlje¹¹.

Pozivamo na kreiranje politika koje prate, poboljšavaju i održavaju dobrobit i mentalno zdravlje u području istraživanja, određujući sveobuhvatnije mjere uspjeha i kvalitete, podržavajući ravnotežu između poslovnog i privatnog života, inkluzivnost i održive karijere istraživača koje podržavaju obiteljski život. Kako bismo ovo postigli, potrebno je ohrabriti i potaknuti sudionike na razini sustava¹² da sustavno promoviraju i unaprjeđuju mentalno zdravlje i dobrobit istraživača:

1. stvaranjem inkluzivne platforme koja njeguje stalni dijalog između zainteresiranih strana, kako u zemlji, tako i među državama i područjima istraživanja,
2. promišljanjem, informiranjem i praćenjem nacionalnih okolnosti i prioriteta, kroz sustavno i strukturirano prikupljanje podataka o dobrobiti i uvjetima rada istraživača,
3. održavanjem Informacijskog centra (*Evidence Hub*) s otvorenim pristupom za prikupljanje i širenje najsuvremenijih podataka i alata s ciljem pružanja potpore u odlučivanju na svim razinama,
4. revidiranjem ne samo sustava nagrađivanja onih koji rade u akademskoj sredini, nego i kriterija na osnovi kojih se i same institucije akreditiraju kako bi ih se potaknulo da poštuju osnovnu potrebu istraživača za održavanjem osobne dobrobiti i mentalnog zdravlja,
5. razvijanjem strategije održivijeg trošenja sredstava EU-a i nacionalno financiranih projekata, što bi dovelo do boljih karijernih perspektiva u akademskoj sredini i šire.

Plansko njegovanje i održavanje mentalnog zdravlja i dobrobiti: poziv na institucionalnu promjenu

Od temeljne je važnosti da se institucionalni sudionici istraživačkog sustava bave mentalnom dobrobiti, da smanje stigmatu i da rade u smjeru izgradnje prihvaćenog i priznatog okvira za

⁹ Cactus Foundation Mental Health Survey. (2020), <https://www.cactusglobal.com/mental-health-survey/>, Datum pristupa: 29. rujna 2021.

¹⁰ Initiative for Science in Europe. (2021). Position on precarity of academic careers. <https://initiativese.eu/wp-content/uploads/2021/02/Research-Precarity-ISE-position.pdf>, Datum pristupa: 29. rujna 2021.

¹¹ Woolston, C. (2019). PhDs: The tortuous truth. *Nature*, 575(7782), 403–406., <https://doi.org/10.1038/d41586-019-03459-7>

¹² Npr. nacionalne i europske zakonodavce, organizacije za financiranje istraživanja i tijela za akreditaciju.

pružanje potpore zaposlenima¹³. Razmjena institucionalnog učenja može pomoći institucijama u prepoznavanju i rješavanju jedinstvenih izazova u njihovim lokalnim sredinama. Ovaj poziv na institucionalnu promjenu može se postići na sljedeći način:

1. Institucije bi trebale **prihvatiti odgovornost za svoj utjecaj na dobrobit njihovih zaposlenika**. To uključuje prepoznavanje problema mentalnog zdravlja i simptoma među zaposlenima i proaktivnu potporu inicijativama i intervencijama koje vode do promjena¹⁴.
2. **Kreiranjem i širenjem niza potvrđenih institucionalnih praksi** koje podržavaju dobrobit istraživača i bave se utjecajem uvjeta rada na mentalno zdravlje i dobrobit. Posebnu pažnju trebalo bi posvetiti poticanju inicijativa koje se pokreću od dolje prema gore i angažiranjem osobe koja bi bila zadužena za mentalnu dobrobit visoko u organizacijskoj hijerarhiji uz primjerene resurse za rad i definiran mandat.
3. Razvijanjem protokola za pravednu i **personaliziranu procjenu uspješnosti istraživanja**, imajući na umu da nijedan skup standarda za procjenu uspješnosti ne može na pravi način pokriti sve individualne doprinose organizaciji. To podrazumijeva da istraživači pojedinačno dobivaju pohvale i priznanja za svoj rad, čak i kad to nije službeno priznato u sustavima procjene radne uspješnosti¹⁵.
4. Proširivanjem **profesionalizacije obrazovanja studenata doktorskih studija i akademskog osoblja** sadržajima vezanima uz dobrobit, posebno u području odnosa i komunikacije između mentora i studenta. Centri za akademsku potporu morali bi također aktivno promovirati i pružati usluge psihološke potpore koje bi bile usmjerene prema prevenciji i dobrobiti¹⁶.

Poziv na osnaživanje istraživača

Nositelji istraživanja u lokalnim sredinama i šire trebali bi razviti i promovirati zdravu istraživačku klimu kako bi održali zaposlenost istraživača i njihovu dugoročnu integraciju na poslu¹⁷. Štoviše, specifična ponašanja koja mogu naštetiti mentalnom zdravlju (kao što su iskorištavanje i akademsko zlostavljanje), trebalo bi prepoznati, usredotočiti se na njih i spriječiti ih¹⁸. Prema tome, važno je njegovati različite inicijative usmjerene na radno okruženje kako bi se podigla svijest o značaju mentalnog zdravlja i dobrobiti uz emocionalnu i psihološku

¹³ Kismihók, G., et al.. (2019). Declaration on Sustainable Researcher Careers. Zenodo, <https://doi.org/10.5281/zenodo.3082245>

¹⁴ Primjer ovakvog pristupa iz Norveške: Innstrand, S. T., & Christensen, M. (2020). Healthy Universities. The development and implementation of a holistic health promotion intervention programme especially adapted for staff working in the higher educational sector: The ARK study. *Global Health Promotion*, 27(1), 68–76, <https://doi.org/10.1177/1757975918786877>

¹⁵ Solloway, A. (2020, September 14). Promoting a culture of wellbeing for researchers and improving the way we evaluate research [Speech]. Vitae Connections Week. <https://www.gov.uk/government/speeches/science-minister-at-vitae-connections-week-2020>, Datum pristupa: 29. rujna 2021.

¹⁶ Organizacija Vitae je u UK-u razvila povećalo mentalnog zdravlja za razvoj istraživača: Wellbeing and mental health lens on the Vitae Researcher Development Framework (RDF), <https://www.vitae.ac.uk/vitae-publications/rdf-related/wellbeing-and-mental-health-lens/view>, Datum pristupa: 29. rujna 2021.

¹⁷ Woolston, C. (2020). Postdocs under pressure: „Can I even do this any more?“ *Nature*, 587 (7835), 689–692, <https://doi.org/10.1038/d41586-020-03235-y>

¹⁸ Moss, S., & Mahmoudi, M. (2021). STEM the Bullying: An Empirical Investigation of Abusive Supervision in Academic Science. *SSRN Electronic Journal*, <https://doi.org/10.2139/ssrn.3850784>

dobrobit istraživača. Kao rezultat toga istraživač može biti produktivan i plodonosan te biti u mogućnosti pridonijeti vlastitoj zajednici i širem društvu. Da bi se ovo dogodilo, potrebno je sljedeće:

1. **Podići svijest o dobrobiti na razini pojedinca**, naglašavajući demokratski i pozitivan pristup mentalnoj dobrobiti. Ovo podrazumijeva da se osigura način da se čuje svaki glas, da se raspravlja i/ili izvijesti o problemima stvaranjem pouzdanih lokalnih sredina za otvorenu komunikaciju između zainteresiranih strana na lokalnoj razini: među voditeljima istraživanja, istraživačima i menadžerima.
2. Podržavati aktivnosti usmjerene na mentalno zdravlje i dobrobit pojedinca kao što je traženje pomoći od suradnika ili očuvanje dobrobiti. Slijedom toga, moramo **promovirati inicijative kao što je vršnjačko mentorstvo**¹⁹ i grupe za podršku/diskusiju, koje mogu poslužiti kao prilagodljivi mehanizmi za formiranje mreža uz naglašavanje inkluzivnosti i etičnog ponašanja.
3. Potrebno je omogućiti **pristup educiranju i upravljanju karijerom koji je više usmjeren na osobu i utemeljen na podacima**, uključujući komunikaciju i povratne informacije, organizaciju akademskih poslova, strategije za upravljanje istraživačkim timom i upravljanje vlastitim radom.
4. Prije svega se očekuje **profesionalizacija mentorstva**²⁰. Pod ovim se podrazumijeva razvijanje vještina i modela mentorstva²¹ i priznavanje „akademskih usluga“ kao što su uvođenje u organizaciju, mentorstvo ili svijest o mentalnoj dobrobiti kao dijela akademske uspješnosti.

ReMO poduzima konkretne korake

ReMO zajednica odabrala je ići dalje od suosjećanja i pružanja potpore žrtvama toksičnih istraživačkih sredina. Želimo utjecati i pridobiti ključne igrače u području istraživanja kako bismo uz pomoć globalnog Opservatorija stvorili zdraviju, inkluzivniju i moralniju istraživačku sredinu. Naše djelovanje obuhvatit će analizu i promicanje mentalne dobrobiti u akademskim sredinama, upotpunjeno razmjenom znanja i prilagođenom obukom kako za pojedince tako i za organizacije. Da budemo precizni, naši ciljevi su:

1. **Osnivanje foruma za globalnu raspravu o mentalnoj dobrobiti**. S članovima iz 34 zemlje (čiji broj raste), povezujemo se na lokalnoj i globalnoj razini, organizirajući radionice, konferencije, mrežne seminare i događaje koji uključuju i lokalne i globalne istraživačke zajednice, kao i relevantne zainteresirane strane.
2. **Prikupljanje podataka koji se odnose na dobrobit istraživača u otvorenome Informacijskom centru** pregledom literature i evaluacijom postojećih resursa (alati, materijali za edukaciju itd.). ReMO također radi na daljnjem sustavnom prikupljanju

¹⁹ Neke istraživačke zajednice već su počele razvijati programe mentorstva, kao što je program Referent Udruženja alumnija Marie Curie , <https://www.mariecuriealumni.eu/referent-mentoring-initiative-msca-earlycareer-researchers>, Datum pristupa: 29. rujna 2021.

²⁰ Devine, K., & Hunter, K. H. (2017). PhD student emotional exhaustion: The role of supportive supervision and self-presentation behaviours. *Innovations in Education and Teaching International*, 54(4), 335–344, <https://doi.org/10.1080/14703297.2016.1174143>

²¹ Marie Skłodowska-Curie Actions. (2020). Marie Skłodowska-Curie actions guidelines on supervision, <https://ec.europa.eu/research/mariecurieactions/node/901>, Datum pristupa: 29. rujna 2021.

podataka o dobrobiti istraživača na više razina, u različitim zemljama i institucijama u sklopu mreže ReMO ili izvan nje.

3. **Pokretanje *Programa ambasadora dobrobiti istraživača*** kako bismo osigurali transfer ideja i intervencijskih praksi u raznovrsne lokalne istraživačke sredine. Ovaj program obuke trenera bit će otvoren za sadašnje i buduće članove projekta ReMO, a baviti će se mentalnim zdravljem i njegovom dobrobiti u području istraživanja, razmatranjem problema vezanih uz dobrobit u danom kontekstu, smanjivanjem predrasuda u vezi s mentalnim zdravljem, kao i načinima na koje istraživački timovi i organizacije mogu njegovati i održavati dobrobit.

Kako podržati ovaj Manifest?

ReMO je globalna, otvorena zajednica, kako pojedinaca tako i organizacija u području istraživanja. Ako želite podržati navedene aktivnosti, molimo vas da učinite sljedeće:

- Prosljedite ReMO Manifest svojim kolegama, administratorima, nadređenima i kreatorima politika u vašoj zemlji.
- Potpišite [Peticiju](#) koja podržava Manifest o mentalnom zdravlju istraživača.
- Stupite u kontakt s [članovima Upravnog odbora](#) ReMO-a u vašoj zemlji i uključite se u aktivnosti na nacionalnoj razini.
- Stupite u kontakt s [upraviteljem projekta](#) ReMO kako biste se pridružili inicijativi [ReMO COST Action](#).
- Prijavite se za predstojeći *Program ambasadora dobrobiti istraživača*.

Tko smo mi

ReMO COST Action fokusira se na dobrobit i mentalno zdravlje u sklopu akademske zajednice - temu od strateške važnosti za Europski istraživački prostor. Mreža ReMO, koju čine članovi akademske zajednice, stručnjaci, kreatori politika i konzultanti institucija visokog obrazovanja, međunarodni je spoj znanosti i praktičnih iskustava u vezi s mentalnim zdravljem i dobrobiti istraživača. ReMO nudi jedinstvenu, prijeko potrebnu interdisciplinarnu, višestruku i međukulturalnu perspektivu o problemu. Zajedno, članovi ReMO-a žele razviti djelotvorne, učinkovite i prilagođene programe djelovanja kako bi unaprijedili dobrobit u istraživačkim sredinama s obzirom na podatke iz vlastitih informacijskih centara, postojeće literature i empirijskih podataka. Članovi ReMO-a trude se biti lokalni *ambasadori* i baviti se situacijom u svojoj zemlji. Više informacija o našoj mreži, uključujući sadašnje aktivnosti i upute za pridruživanje inicijativama, dostupno je na: <http://remo-network.eu/>.

Riječ zahvale

Ovaj Manifest sastavljen je u sklopu COST Action CA19117 – „Mentalno zdravlje istraživača”.

Autori

Dr. Gábor Kismihók - predsjedavajući ReMO akcije, rukovoditelj istraživačke grupe za učenje i analizu vještina Informacijskog centra za znanost i tehnologiju u Leibnizu, Njemačka (*Leibniz Information Centre for Science and Technology*); predsjedavajući Radne grupe za razvoj karijere Udruženja alumniija „Marie Curie” (*Marie Curie Alumni Association*)

Dr. Brian Cahill – upravitelj projekta ReMO; član istraživačke grupe za učenje i analizu vještina Informacijskog centra za znanost i tehnologiju u Leibnizu, Njemačka (*Learning and Skills Analytics, Leibniz Information Centre for Science and Technology*)

Dr. Stéphanie Gauttier - potpredsjednica ReMO akcije; docentica u području informacijskih sustava u Školi za menadžment u Grenoblu (*Grenoble École de Management*); predsjednica Radne grupe za politiku Udruženja alumniija „Marie Curie” (*Chair of the Policy Working Group of the Marie Curie Alumni Association*)

Dr. Janet Metcalfe - predsjedavajuća ReMO-ove Radne grupe 1 („Prakse dobrobiti na institucijskoj razini u istraživačkim institucijama”), OBE (Orden Reda Britanskog Imperija); direktorica organizacije *Vitae*, Ujedinjena Kraljevina

Dr. Stefan T. Mol - predsjedavajući ReMO-ove Radne grupe 2 („Prakse dobrobiti na institucijskoj razini u istraživačkim institucijama”); docent u području organizacijskog ponašanja i istraživačkih metoda u Amsterdamskoj poslovnoj školi Sveučilišta u Amsterdamu, Nizozemska (*Amsterdam Business School of the University of Amsterdam*)

Dr. Darragh McCashin - predsjedavajući ReMO-ove Radne grupe 3 („Lokalni akteri: promoviranje dobrobiti istraživača na praktičnoj razini”), docent u području psihologije na Sveučilištu u Dublinu, Dublin, Irska (*Dublin City University*); stipendist „Marie Curie” (*Marie Curie Fellow*)

Dr. Jana Lasser - supredsjedavajuća ReMO-ove Radne grupe 2 („Prakse dobrobiti na institucijskoj razini u istraživačkim institucijama”); poslijedoktorandica iz računalnih društvenih znanosti na Tehnološkom sveučilištu u Grazu, Austrija (*Graz University of Technology*)

Dr. Murat Güneş - koordinator kratkoročnih misija ReMO-a (*Short-term scientific missions - STSM*); docent na EBIU, Turska; poslijedoktorand na GTK, IMB-CNM, CSIC, Španjolska

Mathias Schrojjen - upravitelj znanstvene komunikacije ReMO-a. Voditelj projekta doktorskih edukacija i službe za razvoj karijere na Slobodnom sveučilištu u Bruxellesu (*Université Libre de Bruxelles; ULB*), Belgija. Doktorand na KU Leuven, Belgija, i su-koordinator Radne grupe za mentalno zdravlje pri EURODOC-u

Martin Grund - član Upravnog odbora ReMO-a, doktorski istraživač na Institutu Max Planck za humane kognitivne znanosti i znanosti o mozgu, Njemačka (*Max Planck Institute for Human Cognitive and Brain Sciences*)

Dr. Katia Levecque – članica Upravnog odbora ReMO-a, docentica na Katedri za industrijsku i organizacijsku psihologiju Sveučilišta u Ghentu, Belgija (*Ghent University*); promotorica ECOOM UGent-a (Centar ekspertize za istraživanje i razvoj – Odsjek ljudskih resursa u istraživanju)

Dr. Susan Guthri - članica Upravnog odbora ReMO-a, direktorica istraživačke grupe, Grupa za znanost i nove tehnologije, RAND Europe, Ujedinjena Kraljevina

Prof. Katarzyna Wac - članica Upravnog odbora ReMO-a, voditeljica istraživačke grupe za tehnologije istraživanja kvalitete života (QoL), Sveučilište u Ženevi, Švicarska; Odsjek za računalne znanosti, Sveučilište u Kopenhagenu, Danska

Dr. Jesper Dahlgaard - član Upravnog odbora REMO-a, izvanredni profesor, Sveučilište Aarhus i Sveučilišni koledž VIA, Danska (Aarhus University and VIA University College)

Dr. Mohamad Nadim Adi - docent, Sveučilište Bilkent, Turska

Christina Kling - studentica poslijediplomskog studija, Weill Cornell Medicine; supredsjedateljica Udruženja za političke znanosti i obrazovanje, SAD (*Science & Education Policy Association*)